Pihennek a batyuk — szaporán dolgoznak az asszonyok a mákföldön.

— ki —

Mozgalom, nem kampány

Nézsaiak és a gazdaságosság

— Na, most kapkodhatják fejüket a vezetők — mondták a nézsai termelőszövetkezet tagjai a Központi Bizottság december ötödikei határozata megjelenése után. A fogadtatás, ami az első reagálásokat illeti, egyértelmű volt.

— Azután rádöbbentek: nemcsak a gazdaság vezetői kaptak feladatot a végrehajtásban. Többről van szó — ezt már Szalai István mondja a nézsai pártvezetőség titkára, amikor arról esik szó: mi is történt a tsz-ben a KB-határozat megszületése óta.

— Párthatározat, így a megvalósításban elsősorban a párt tagjaira kell számítanunk. Az alapszervezetben mindössze huszonhat kommunistát számlálunk. Nem sok, de nem is kevés...

Azt mondják: kicsi a bors, de erős. Ez vonatkozik a nézsai tsz pártszervezetére is. Először megvitatták, feldolgozták a határozatot, s már látták, hogy nemcsak a vezetőknek akad tennivaló, maguknak is van feladat épp elég. Az idei tervet tárgyaló közgyűlésen a már korábbi szenvedélyes viták után elfogadták a takarékossági intézkedési tervet. S ezzel elkezdődött a végrehajtás.

— Szerencsés helyzetben vagyunk. A tsz ágazatvezetői, elsősorban vezetői tagjai az alapszervezetnek. Pártmunkaként kapták, hogy a maguk területén növeljék a hatékonyságot, csökkentsék a termelési költségeket, a gazdaságosabb megoldásokat keressék — magyarázza Szalai István.

Biztosak akarnak lenni a dolgukban, ezért a prémiumfeltételekbe is beépítették a takarékosságra készült intézkedési terv végrehajtását, mint egyik feltételt. Zsebre megy tehát a „játék" az egyénnek, a közösségnek is.

— Nem kampányt indítottunk a decemberi határozat végrehajtására, hanem mozgalmat. Vezetőkkel és tagokkal egyaránt sikerült megértetni: a hozamokat csak fegyelmezett munkával lehet emelni. Mert akadtak bizony lazaságok a gazdaságban, amik megszűnőben vannak. De nemcsak a fokozott ellenőrzés, számonkérés miatt. A szemléletben is változás következett be — sorolja a pártvezetőség titkára.

Először úgy gondolták, akkor csökkenthetik a költségeket, ha az olajcserénél fáradtolajat használnak fel, vagy a műtrágya mennyiségével spórolnak. A rossz „kezdeményezéseknek" hamar elejét vették.

— Ha a föld minősége megkívánja, kell a több hatóanyag — magyarázzák a szakemberek arra utalva: más helyen keresendők a takarékosságot szolgáló új módszerek, formák. S nem is ismeretlen helyen, a munkahelyeken. Nem kívántak többet senkitől, mint hogy optimális időben, a lehető legkiválóbb minőségben végezze a rá kiszabott munkát. Ha ráadásul az időjárás is kedvez, magas hozamokról számolhatnak majd be év végén. Hogy megértették, mi is a decemberi határozat lényege bizonyítja: a tavaszi munkákat példásan végezték el, pedig a keszegiekkel való egyesüléssel az üzemi méretek is növekedtek, a takarmány-betakarítást jól megszervezték. Sőt, négy százalékkal kevesebb műtrágyát használtak fel, amit a tárolási veszteségek minimálisra szorításával értek el. A vagonokból szinte a földre szórták ki a vegyszereket.

Csak egy példa az ésszerű intézkedések közül: a silózást korábban közvetlenül a tábla mellett, vagy a központi majorban végezték el. Télen azután gondot okozott az istállóhoz szállítása. Most egyenesen a telepek mellett készítették a silógödröket.

— Sor kerül a kukoricaszár, répafej, egyszóval a melléktermékek hasznosítására is. Eddig, mintha „szégyeletük" volna — jegyzi meg Szalai István.

A nézsai termelőszövetkezet az idén 6,5 millió forint tiszta nyereséget tűzött célul. A takarékossági terv végrehajtásának eredménye 1,3 millió forint lehet. Nagy tehát a felelősség...

— A pártalapszervezet rendszeresen beszámoltat egy-egy ágazatot a végzett munkáról, a decemberi határozat végrehajtásáról. A párt gazdaságvezető tevékenységének legalább olyan fontos része a számonkérés, mint a feladatok megjelölése — vélekedik a pártvezetőség titkára.

Hogyan lehetne olcsóbban, többet termelni? Ez a kérdés foglalkoztatja a nézsai közös gazdaság vezetőit és tagjait egyaránt. S nem telik el szinte egyetlen nap sem anélkül, hogy a munka valamely területén ne találnának addig „rejtett" tartalékot. Hol a gépek kihasználtságát illetően, hol az új növényfajtákra hangzik el javaslat. Mindegy ki teszi, középvezető, vagy dolgozó. Egy a lényeg: ha az hasznosítható, ne veszszen kárba! A gazdaságosságért, a magasabb hozamokért, a párthatározat végrehajtásáért...

Szabó Gyula

Mi valósult meg, mi maradt el a tervekből?

Az MSZMP Központi Bizottsága tavaly decemberi határozata után valamennyi vállalatnál részletes intézkedési tervek készültek. Az úgynevezett komplex tervek a termelés hatékonyságának, gazdaságosságának fokozását, az üzem- és munkaszervezést, az anyag- és energiatakarékosságot is magukban foglalják. Hogyan sikerült a terveket széles körben ismertetni, a végrehajtást megszervezni? Milyen tapasztalatokkal szolgál a folyamatos ellenőrzés? Ezekről a kérdésekről beszélgettünk Józsa Pállal, a Nógrádi Szénbányák szervezési osztályának vezetőjével és Molnár László csoportvezetővel. A következőket tudtuk meg.

— Az első negyedévről szóló beszámolók igazolják, hogy az üzemek gazdasági, mozgalmi vezetői igen széles körű nyilvánosságot biztosítottak a tervek megismertetéséhez. Termelési tanácskozásokat, szocialista brigádértekezleteket és az üzemi demokrácia legkülönbözőbb formáit felhasználták erre. Anyagilag, erkölcsileg is jól ösztönöztek a végrehajtásra mondja Józsa Pál.

— Milyen kézzelfogható eredmények vannak?

— Az üzemanyag- és energiatakarékosságra készült szabályozás, a fokozott ellenőrzés már a tervezettnél nagyobb eredményt hozott. Benzinből, gázolajból és villamosenergiából is többet takarítottunk meg. Rézből, alumíniumból, hengerelt acéláru alapanyagból úgyszintén, amiről egyébként már korábban a Nógrád is hírt adott. Véleményünk szerint azonban még ezen a területen is vannak tartalékaink, amit a jövőben hasznosítani kell — mondja Molnár László, majd így folytatja:

— A frontfejtések előkészítésére, indulására, a lefogyó fejtések pótlására is készült ütemterv, ami már az átállásoknál jó szolgálatot tett. Ezt még lehet a jövőben tökéletesíteni, finomítani.

A széntermelésnél a műszaki fejlesztés legfontosabb mutatói a gépi jövesztés, rakodás és szállítás arányának alakulása. Az elmúlt negyedévben mindhárom tervezett mutatót túlteljesítettük. Érdemes itt az országos számokhoz és az elmúlt évi eredményeinkhez hasonlítani. Gépi jövesztésben az országos átlag tavaly nem érte el egészen a 44 százalékot. Nálunk ez az arány 37,2 százalék volt. Az elmúlt negyedévben már a szén csaknem 47 százalékát géppel jövesztettük. A gépi rakodásban a tavalyihoz viszonyítva csaknem 5 százalékos az arányjavulás, de az országosnál még mintegy 10 százalékkal alacsonyabb. A gépi elszállítás aránya 94,2 százalékos, ami már hosszabb idő óta meghaladja az országos átlagot. Mindez bizonyítja, hogy a gépesítés lehetőségeit a tervezettnél jobban sikerült hasznosítani. Megnyugvásra persze nincs ok, mert ezen a területen még nagyobb előrelépésre van szükség.

— Bér- és normaintézkedések is szerepeltek a tervben. Történt-e változás?

— Véleményünk szerint ezek az intézkedések terv szerint megvalósulnak. A bérintézkedések, normakarbantartás célja, hogy a legfontosabb területekre ösztönözzön. A külszíni kötélpályai szállításnál a munkahelyi körülményekhez jobban alkalmazkodó, ösztönzőbb bérezést alakítottak ki. Ezzel a korábbi feszültség mérséklődött. A teljesítményben dolgozók arányának növelése is cél. Ez a munka is elkezdődött. Igen indokolt volt egyes helyeken a normakarbantartás. A felülvizsgálatot megfontolt intézkedések követték. Több helyen az iránykereseteket is növelték. A fatelepeken, anyagdarabolóknál, a gépüzem egyes területein és a faipari részlegeknél történt módosítás. Több helyen az országos norma és bértételek alkalmazására tértek át. Ezt a munkát is természetesen tovább kell még fejleszteni — mondta Józsa Pál.

— A kiegészítő termelésnél a gazdaságos termékstruktúra kialakítása szerepel a tervben. Mi valósult meg ebből?

— Úgy gondolom, ez a terv folyamatosan megvalósul, mivel éppen a megtett intézkedések hatására már az első negyedévben 7 millió forint árbevétel-többlet született a kiegészítő tevékenységen — mondja Molnár László.

Eddig általában az eredményekről volt szó. Vajon ilyen egyértelműen jól halad a párthatározat végrehajtása a komplex terv valóraváltása? Úgy tudom, vannak gondok is, amelyekről szintén szeretnénk hallani.

— Valóban több területen gondjaink vannak. Széntermelésnél például a minőségi mutatók teljesítésében elmaradtunk. A szén fűtőértéke átlagosan 144 kalóriával alacsonyabb volt, ami az árbevételt kedvezőtlenül befolyásolta. Kétségtelen, a belkereskedelem igényváltozása, a ménkesi vető- és szénelvékonyodás is gondot okozott, de azért az embereken is sok múlik. Javítani kell a munkát a jövőben, hogy ezt az elmaradást pótolhassuk.

— Év elején intézkedés született, hogy aknánként és munkafolyamatonként a havi telepítési terveknél részletesen vizsgáljuk a műszak felhasználást. Ez meg is történt folyamatosan, de a célt nem sikerült elérni. Az üzemeknél az úgynevezett egyéb műszakokból többet használtak fel, ugyanakkor a teljesítményben mérhető műszakszámot nem teljesítették.

— A kieső műszakok aránya sem javult. Tavaly egész évben 20 218 nappal esett ki a tervezettnél több, betegség címén. Az elmúlt negyedévben már 13 ezerrel, az összes kiesők aránya 3,5 százalékkal nagyobb, ami figyelmeztet a jövőre.

— Mást is említhetnénk. Az acéltámokkal, acélsüvegekkel kapcsolatos gazdálkodás is javításra szorul. A veszteség csökkentését terveztük, ugyanakkor növekedett az elmúlt negyedévben Kányáson és Tiribesen. Ez figyelmeztet.

— Tavaly kialakítottuk a mezőköltségek vizsgálatának módszerét. Ezzel sem foglalkoznak még megfelelően mindenütt, pedig fontos lenne. Ezek a számok képezik ugyanis az új szénvagyon-gazdálkodási számítások alapját — mondta az osztályvezető.

A Nógrádi Szénbányák példája bizonyítja, hogy mennyire fontos a jó tervek rendszeres elenőrzése, számonkérése. A kezdeti eredmények mellett ugyanis nagyon sok még a tennivaló, hogy maradéktalanul megvalósuljanak a komplex tervben foglaltak. **B. J.**

Az „Izaplan" segít a hegesztésben

A szófiai hegesztési intézet munkatársai új berendezést dolgoztak ki az elektródáknak a hegesztőgéphez való rögzítésére. Az „Izaplan" jelentős mértékben egyszerűsíti az elektromos hegesztés folyamatát.

Az „Izaplan"-t sikerrel próbálták ki külföldön is, így a Szovjetunióban, az NSZK-ban, Angliában, Japánban, Franciaországban, az Egyesült Államokban, és több más országban.

Munkásarcok

A műhelybizottság titkára

TÖRÉKENY, jólápolt, kedves, ugyanakkor határozott egyéniség benyomását kelti már az első percekben Balázs Gyuláné, a ZIM salgótarjáni gyárának műhelybizottsági titkára. A sajtolóban teljesítménybérben dolgozik, mint ponthegesztő. Azt mondja: — Menjünk távolabb, ott kisebb a zaj, nyugodtabban beszélgethetünk.

— Hogyan pótolja a kiesést?

— Majd csak sikerül valahogy — szól határozottan, de kedélyesen.

— Nagyon szeretem ezt a munkát — folytatja. — Nem tudnám másutt magamat elképzelni. Valószínű azért, mert kislánykoromban itt kezdtem, nagylányként itt folytattam, s azóta is itt vagyok, mint asszony. Dolgozhatnék könnyebb beosztásban, de nem vállaltam, mert ott kevesebb lett volna a kereset. Nekem pedig tíz év óta egyedül kell gondoskodnom két gyermekemről. Tizenhét éves fia Gyöngyösön elektroműszerésznek tanul.

— Nehezen sikerült felvétetni. Azt mondták, hogy csak Heves megyeieknek tudnak helyet biztosítani. Tudja milyen az édesanya, ha gyermekének jövőjéről van szó. Én sem tettem mást! Nem hagytam annyiban! Megfellebbeztem a döntést, megjártam minden fórumot, míg végre sikerült elintézni. Még így is fél évig, havi 500 forint albérletet fizetett a fiam. Ha erre gondolok, csupán az fáj, hogy nagy gondomban, akkor magamra hagytak, a vállalat sem segített. No, de ez is elmúlt — enyhül meg a hangja. — Minek a régi sérelmeket felhánytorgatni. Nem magyarázatképpen, de ezt az egy esetet kivéve minden segítséget megkaptam és megkapok a gyár vezetőitől. Tízezer forint kamatmentes kölcsönt adtak a házam tatarozásához. Saját erőmből kellett visszafizetnem. Még az a szerencse, hogy a gyerekek megértőek, nem követelőznek. Belátják, hogy csak azt tudjuk megvenni, amire a keresetemből futja.

Hogy mennyi energia, tenniakarás, fáradhatatlan küzdés lakozik ebben a barátságos munkásasszonyban, mutatja az is, hogy a munka és a gyermeknevelés mellett elvégezte a nyolc általánost, most pedig esti középiskolába jár. Ennek kapcsán a következőket mondja: — Ha tanul az ember, akkor értékesebbnek érzi magát. Tudás nélkül gyermekeinek sem tud segíteni...

Küzdelmes, gondokkal teli, de céltudatos életútján édesanyja mindig ott állt mellette. Ő vigyázott a gyerekekre.

— Nyugodtan dolgozhattam, mert tudtam, hogy jó helyen vannak, úgy vigyáz rájuk édesanyám, mintha én lennék ott velük.

Ilyen körülmények között indult el a közéletiség útján, mások szolgálatára.

— Mindig szerettem foglalkozni az emberekkel, segíteni ügyes-bajos dolgaik elintézésében. Négy évig voltam szakszervezeti bizalmi. Utána megválasztottak a műhelybizottság titkárának. Úgy érzem, sikerült megfelelő kapcsolatot kialakítani a tagsággal.

— Mit szóltak ehhez a férfiak?

— Eleinte nem nagyon akartak elismerni, aztán belátták, hogy nekik kell változtatni, mert ha sokáig ezen az állásponton vannak, akkor nem tudunk eredményesen együtt dolgozni. Sok segítséget kaptam és kapok Gyöngyösi Lászlótól, az üzem vezetőjétől. Bármilyen kérdéssel fordulok Kral Józsefhez, a pártalapszervezet titkárához, tőle is minden segítséget megkapok. Vita, véleménykülönbség van. Ez velejárója a napi munkának. Ilyenkor nem az számít, hogy ki mondja, hanem kinek a véleménye szolgálja legjobban az ügyet, a közösséget, a fejlődést, az igazságot. Így hát egyszer nekem, másik esetben pedig a művezetőnek, üzemvezetőnek, vagy másnak van igaza. Nem kívánhatom, hogy mindig velem értsenek egyet, amikor annak semmi alapja sincs. Eddig még sikerült a vitás kérdésekben mindig megegyezni.

— Mi foglalkoztatja most?

—A jövés-menés. Itt az üzemben piszkos is, nehéz is a munka. Aki itt akar maradni és szereti a pénzt, annak módja van erre. Az idén is oda adtuk a nagyobb bért, ahol valóban fogdmeg munkát követel a vezetés.

Nem kisebb gondot, mint 280—300 dolgozótársának szolgálatát vállalta magára, pedig gondjai neki is vannak. Mégsem ezt említi. A cselekvést sokkal többre tartja. Mint műhelybizottsági titkárnak a sok kedvező, emberi szívet melengető és segítséget jelentő igenek mellett, időnként nemet is kell mondani. Ez utóbbi miatt sokszor értetlenségben részesül. De nem tehet mást! A nemet is becsületesebbnek tartja, mint a mellébeszélést.

— Kik segítik Önt jobban: a férfiak, vagy a nők?

— Az utóbbiak. Nehogy azt higyje, nekik akarok ezzel kedveskedni.

HA A MOSTANI választáskor megkérdeznének és szavazhatnék, akkor én erre az őszinte, nyílt, egyenes beszédű és egyenes beszédet kedvelő munkásasszonyra szavaznék. Úgy látszik, véleményem találkozott a kollektívával, mert a május 13-án lezajlott választáskor ismét őt választották meg a műhelybizottság titkárának.

A nehéz, de szép társadalmi munkájához kívánunk jó egészséget, sok sikert és minél több önkéntes, jól dolgozó társadalmi aktívát.

V. K.